

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Laus venationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

lum blanditiis suis locum relictum videns, vertit amorem in ultionis cupiditatem, exitium juveni machinatur. Ad patrem jam reducem defert filium, tentata pudicitiae crimine, reiq; testem ostendit gladium, quo vim reuerti parasset. Theseus fidem habet calumniae, extorrem agit Hippolytum, non sine derestationibus & diris imprecationibus. Tria enim fertur à Patre Neptuno exoptasse; primò felicem expeditionem in *Scinem* & *Procasten* latrones, Atticam infestantes; deinde exitum è *Labyrintho*, quò ipsum Minos incluserat. Tertium erat votum, ut filius in poenam attentati flagitii, discerptus equis, periret pessimè. Pondus optata habuere. Latrones sustulit; è *Labyrintho* evasit; filium perdidit. Nam ubi Hippolytus conscenso curru, arreptaque fugà, fortè præter littus maris Corinthiaci ferebatur; ibi tum, concitante Neptuno, repentè assurgere fluctus, & immanis phocas, seu bellua marina, taurino capite ex pelago emergere, & horrendo rictu undas evomere coepit. Aspectu monstri conterriti equi, Hippolytum nequiequam habenas tenentem, per avia & invia, per vepres & saxa raptant, juvenemque infelicem, loris implicitum varias in partes miserè discerpunt ac dilaniant. Quòd ubi rescivit malè sibi conscia mulier, scelus suum, falsumque crimen apud maritum confessa, ferro se transfigit. Hippolytum revocavit ad vitam Æsculapius, præstantissimus Medicus, quippe Apolline, medentium Deo, genitus; Diana juvenem, vitæ restitutum, nemus Aricinum habitare, & mutato nomine *Virbium*, quasi *bis Virum* dici, interque deos minores, hoc est, silvarum numina, locum habere jussit.

Ethica.

Aliquot doctrinæ ethicae sunt ex hac narratione hauriendæ: quarum prima est hæc. I. Generosa voluptas est venatio, & præstantissimum castitatis præsidium. Nam ut otium pulvinar est Libidinis, sic exercitatio præstantissimum adversus eam pestem remedium. Egregiè Hippolytus apud Senecam Act. 2. Scen. 2.

Non alia magis est libera, & vitio carens,
Ritusque melius vita quæ priscos colat,
Quàm quæ relictis moenibus silvas amat.
Non illum avaræ mentis inflammat furor,
Qui se dicavit montium insontem jugis:
Non aura populi, & vulgus infidum bonis,

(a) *Laus venationis.*

Non

Non pestilens invidia, non fragilis favor,
 Non ille regno servit; aut regno imminens
 Vanos honores sequitur, aut fluxas opes;
 Spei, metusque liber. Haud illum niger,
 Edaxque livor dente degeneri petit,
 Nec scelera populos inter atque urbes sita
 Novit.

Quid autem frequentius in urbibus, quàm Veneris flamma, quæ per domos, & abstrusos domorum angulos passim grassatur? Xenophonte teste: Cyrus Persarum rex, orbe toto laudatissimus, virtutes suas præsertim continentiam, debebat venationi, quâ à puero se exercuit. De eo memoratus historicus, cum, inquit, *Panthea* formosissima feminarum capta esset, atque ad eum adducenda, vetuit: ne vel oculis castitatem matronalem, & suam violaret, atque *Araspo* ex amicis suadenti adire eam, & alloqui: esse enim mulierem insigni formâ, & regis planè oculis dignam: ob istuc ipsum, inquit, magis est, ut abstineam. Etenim si nunc illam adiero, cum vacat; fortasse illa efficiet, ut adeam, etiam cum non vacat, eique assideam, neglectis rebus seriis. Vox digna Principe & forti, & casto. Lips. in Exempl. Polit. c. 16. Venatio corporibus valetudinem, mentibus conciliat integritatem. Hippolytus post stratos apros & ursos, contra leenam, qualis erat Phœdra, fortissime depugnavit. Laboribus induratus, mollitiem lenocinii aspernatus est; tela contempsit Cupidinis, ipse pharetra munitus & arcu. Sic est: castu, cursu, saltu, disco, lucta, nobili quinquertio tam animus firmatur, quàm corpus, adversus desidiam, & femineas illecebras. Eleganter recentior Poëta de venatûs dignitate:

Si rectè memini; magni Chironis alumnus
 Et generosus Abas.

Laudantur à venabilis.

Pergama qui fundo subvertit, & Hectora curru;
 Fertur amâsse nemus,

Senisque rupem Thessali. P. Jacob. Balde in Silvis.

Achilles scilicet, alique heroës fortissimi, virtutis fundamenta jecerunt venando. Nec frustra Diana, nemorum, montiumque custos, & venantium Præses perpetuam coluisse virginitatem fingitur: nam Cursus, labor, æstus, frigus, sitis, fames, fatigatio, cubatio humi, sunt rudimenta virtutis, propugnacula castitatis, antidotum continentia, horror, terrorque Veneris. Horat. l. 1. Od. 1.

----- manet sub Jove frigido
 Venator, teneræ conjugis immemor,
 Nedum appetitor alienæ. Idem lib. 3. Od. 24. Romanæ juven-
 tutis mollitiem perstringens, ait:

Eradenda Cupidinis
 Pravi sunt elementa: & teneræ nimis
 Mentis asperioribus
 Formandæ studiis, nescit equo rudis
 Hære ingenuus puer
 Venarique timet, ludere doctior.

Et verò maximum integritatis præsidium est solitudo. In turba
 alter alteri vitium affricat. Quid in populari fremitu, & forensi strepi-
 tu reperias, nisi contentiones, adulteria, fraudes, injurias, furta, ra-
 pinas, homicidia? ubi cupedinarii, Iurcones, ganeones, gnathones,
 quibus placet *fornix & uncta popina*, ut ait Flaccus. *Ibi blandiloquentu-
 li, harpagones, mendaces, latebricolarum hominum corruptores*, ut loqui-
 tur Plautus. Quid enim aliud est forum, nisi area laborum, palæstra
 discriminum, scena fallaciarum, labyrinthus errorum, circulatorum lu-
 dus, causidicorum circus, spelæum ferarum: ubi quies est anxia, gau-
 dium trepidum, conatus irritus, grata phrenesis, dulce virus, inconsul-
 ta securitas; personata læritia, larvata justitia, confusus ordo, inops co-
 pia, dives inopia, honor inglorius. Puritatis asylum est secessus, hinc
 Ecclesia de S. Joanne Baptista:

Antra deserti teneris sub annis
 Civium turmas fugiens petisti,
 Ne levi saltem maculare vitam
 Famine posses.

II. (b) Variæ castitatis insidia, etiam à domesticis, & ab iis, à
 quibus minimè timeas, cavendæ. Phœdra privignum Hyacinthum per
 nutricem, vaserrimam vetulam & lenam sollicitavit. Ejus blanditias
 refert Seneca act. 2. Scena. 2.

----- Curas Bacchus exoneret graves;
 Ætate fruire: mobili cursu fugit.
 Nunc facile pectus, grata nunc juveni Venus,
 Exultet animus. Cur toro viduo jaces?
 Tristem juventam solve: nunc luxus rape
 Effunde habenas; optimos vitæ dies

Effuere

(b) *Castitatis insidia.*